

Kis, de kiesnek aligha nevezhető lakótelepünk helyén azelőtt kertes házak álltak – gyümölcsfák, veteményesek látták el lakóikat mindennel, amit a hordalékos Tisza-parti talaj megterem. De amikor a panelmonstrumok építése miatt a ház és gazda nélkül maradt kerteket feltúrták, a talaj is elvadult: a következő évben a leghaszontalanabb, legerőszakosabb gyomok nőttek belőle magasra. Ha kinéztem az ablakon, mindig arra gondoltam: háborúk, forradalmak ugyanígy forgatják fel a társadalmat; elvonulásuk után a kipusztított vagy visszaszorított kultúrnövények helyén még sokáig gyomok burjánzanak... amíg nem jön a „kertész”. A kertész ide is eljött, igaz, jó másfél év múltán – 1987-ben –, s első dolga az volt, hogy parkrendezés ürügyén emlékkövet állítson a forradalomnak. No nem a növényinek, hanem amelyiknek éppen akkor volt az esedékes évfordulója. A lángformájúra faragott, halványpiros kődarabba ezt vésték: **AZ EMLÉKPARK A NAGY OKTÓBERI SZOCIALISTA FORRADALOM 70. ÉVFORDULÓJA TISZTELETÉRE LÉTESÜLT TÁRSADALMI ÖSSZEFOGÁSSAL.** Ezen már akkor hosszankódtam (óvatos duhajként: ma-

Emlékpark

gamban), s nem azon, hogy a parkot néhány csenevész bokor, valamint farács és egy-két kényelmetlen pad jelentette, nem is a NOSZF emlékének újabb megörökítése miatt, hanem az utolsó két szón – mi az, hogy társadalmi összefogással? Telepünk lakóit senki sem kérdezte és nem hívta ide (ha mégis, akkor a mi házunkat kifejeztették az „agitátorok”), holott magán a parkon valószínűleg sokan és szívesen dolgoztunk volna (játzóteret – amit a kamaszok később feldúltak – magam is építettem), de hogy ezt az otromba, a többségnek ellenszenves vagy közömbös évfordulóra emlékeztető követ ideállítsuk – erre nem lettünk volna kaphatók – legalábbis önként nem. Tudta ezt a „kertész” is – ezért nem kérdezett, csak állított, ahogy megszokta.

Két év múlva az emlékparkból már csak a park emléke maradt, a pénzhány és a vandalizmus megtette a magáét: gondozatlan, az első kánikulai napokon csontsárgára száradó, szemetes gyep, összetört padok,

kínlódó, megcsontkított fácskák – unalmas leírás, Harlemtől Kazanyig ezt látjuk; ám maga a KŐ, mint egy kelta menhir, megmaradt, és még a rendszerváltás után is sokáig a bolsevik dicsőséget hirdette. Aztán egyszer valaki átfirkálta piros festékkel – szeszélyes, el-elcsurgó vonalak értelmeztek át a szöveget a neoavantgárd stílusában. De ez egyéni akció volt, és az új kertész (vagy „kertész”) nem tartotta kielégítőnek. Kiküldött hát egy vésős embert, aki megcenzúrázta a kő üzenetét. Ma így szól:PARK LÉTESÜLT TÁRSADALMI ÖSSZEFOGÁSSAL. Csakhogy ezzel a felírás még hazugabb lett. Mert: hol van itt park? Hol volt itt társadalmi összefogás? (Most már a kő eltávolítására se fognánk össze társadalmilag – kisebb bajunk is nagyobb annál!) Nem rajongok a vésős emberekért, de ezúttal jöhetne egy ismét, hogy e politikai szempontból már kifogástalan, de továbbra is bosszantóan hazug három szót eltüntesse.

Maradjon ennyi: LÉTESÜLT.

Mert ez tagadhatatlan.